

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál. FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.	Szerkesztőség és kiadóhivatal Dessewffy-tér 7. szám alatt	Telefon szám 124. Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.	A kiadóhivatal vezetője: Réthy László.
--	--	--	---

Khuen a királynál.

Makó, ápril 15.

Szombaton egész váratlanul utazott el Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök Bécsbe, hogy kihallgatáson jelentkezék a királynál és részt vegyen a közös miniszteri tanácskozáson, mely a külügyminiszteri palotában folyt le. Még munkapárti körökben is meglepésszámba ment a miniszterelnök utazása, mert biztosra vették, hogy a kormányelnök csak a hét közepén utazik Bécsbe.

Ezt a sietség — munkapárti fel-fogás szerint — azt jelenti, hogy komolyra fordul a házfelosztásra vonatkozó fenyegetőzés. Már hirdelik is, kissé szemérmes szemléstéssel, hogy ennek meg lehet a kellő eredménye. Hátha a Justh-párt rejtőn megijed a fenyegetéstől és — mint kifejezik — észretér! Közben pedig ők vannak legjobban megijedve és semmiféle ellenzéki pártot nem rettegnek egy a házfelosztástól, mint ahogyan rettegnek a munkapárti lélknk.

Hogy mi történt a király dolgozószobájában, azt persze titokban tartják — egyelőre. De a közös miniszteri tanácskozáson a delegációk kérdése került szóba. A közös kormány, de az osztrák kormány is azon az állásponton van, tudvalevően, hogy a delegációk a teljes ez évi közös költségvetést tárgyalják. A magyar kormány azonban — tekintendőkre és különösen Auffenbergre — csak provizóriumot akart és ez értelemben határozta is. Az április 25-ikére összehívott delegációk csak is a közös költségvetési provizórium fölött fognak dönteni.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök vasárnap reggel Bécsbe érkezett. A miniszterelnök vasárnap délután 12 órakor külön kihallgatáson jelent meg őfelségénél Schönbrunnban. A miniszterelnök legfelsőbb kihallgatása egy óra hosszat tartott. Khuen-Héderváry gróf jelentést tett a királynak a parlamenti helyzetről és a magyar kormány terveiről. A király a miniszterelnök előterjesztéseit helyeslően vette tudomásul. Egy óra-akor Khuen-Héderváry gróf visszatért a bankgassei magyar miniszterium palotájában.

Gróf Berchtold közös külügyminiszter elnökletével a külügyminiszteri palotában közös miniszteri tanácskozás volt, amelyen gróf Khuen-Héderváry Károly és gróf Stürgkh miniszterelnökök, Auffenberg és Bilinsky közös miniszterek és gróf Montecuccoli tengerészeti parancsnok vettek részt. A jegyzőkönyvet gróf Szapáry követéségi tanácsos vezette. A tanácskozás tárgyat a delegacionális tár-

gyalások újrafelvételének időpontja képezte. Elhatározták, hogy a delegációk legközelebbi ülését e hó 23 ára hívják egybe. A delegációk első sorban az e hó végén véget érő költségvetési provizórium megfelelő meghosszabbítása dolgában fognak határozni. A tárgyalás további programját még a delegacionális ülészak megkezdését megelőző miniszteri tanácskozáson fogják megállapítani.

A főtér rendezése.

Népgyűlés a piacrendezés ügyében.

Rákossy Gyula rendőrkapitány, mint ismeres, nem egy ízben tett már előterjesztést a városi tanácshoz a piacrendezés tárgyában. A városi tanács bár mindig tisztában volt a piacrendezés ügyével, nem adott helyet a rendőrkapitány előterjesztésének, mert az előterjesztések sohasem tettek javaslatot mindenféle piac rendezésére.

A piacrendezés szükségességét mi is többször hangoztattuk, mert elmondottuk nem egyszer, hogy a főtéri terület nem elég nagy ma már az ott tartani szokott piacok elhelyezésére. Viszont többször kifogásoltuk azt, hogy az ócskás piac a Kossuth-szoborral szemben, hol az ételmiszer piac is igen közel van, közegészségi szempontból nem jó helyen van.

A piacrendezés ügye azonban mindezek dacára a mai napig sem nyert megoldást. Most azonban van erre remény. Tegnap, vasárnap délelőtt ugyanis a makói kereskedők egyletében népes értekezletet tartottak a piac — illetve a főtér rendezése ügyében.

A megjelentek előtt gazdasági szempontokból Dózsa Imre dr. fejtette ki a piac rendezésének szükségességét. Az ügyet műszaki és népszeti szempontból pedig Németh Andor mérnök világította meg.

E felszólalások alapján az értekezlet kimondta, hogy e tárgyban május hó 5-ikére népgyűlést hívnak össze, hogy azon mindazok hozzászólhassanak e tárgyhöz, kiket a piacrendezés ügye, a főtér rendezésének kérdése érdekel.

A május 5-én tartandó népgyűlés a piacrendezés ügyét Gerő Géza dr., Dózsa Imre dr. és Németh Andor fogják ismertetni.

— Adomány. A felszámolt aradi iparos-nyugdíj egyletnek az aradi kereskedelmi és iparkamara által kezelt alapja kamataiból Makón Polesán János elaggott eszmadia iparosnak a makói ipartestület elnöksége 46 korona 12 fillért juttatott.

Nem fütik az iskolákat.

Terjed a ragályos betegség.

A makói református iskoláknál mindig sok baj volt a tantermek fűtésével. Ha korán beálltak a hidegek és a tantermek hidegek voltak, azért nem fűtöttek, mert tüzelő fát még nem szereztek be. Ha pedig a tavaszi jődök után az ilyen áprilisi késői, de annál hidegebb tél garázdálkodik, akkor meg azért nem fűtenek, mert már elfogyott a fa.

Igazán érthetetlen és megmagyarázhatatlan, hogy nálunk Magyarországon; közelebről pedig szűkebb hazánkban, Makón, éppen a kis gyermekekkel és azok egészségével törődnek legkevesebbet. Mindenre szivesebben áldoznak, de ennek a megóvására nem adnak semmit.

Tudjuk mi is azt a régi magyar közmondást, hogy: „Krajcárból lesz a forint”, de a takarékoságot nem lehet a végtelenségig vinni, mert az előbb-utóbb megbosszulja magát.

Az iskolákban most is türehtelen hideg van. De azért nem fűtenek, mert nincsen fa. Az iskola gondnokok meg nem rendelnek, mert takarékoskodni kell. Pedig az egy helyben ülő gyermekek, ebben a hidegben, nagyon könnyen megfázik.

Ha pedig a tanítók kérni merészkednek, azt felelik, hogy nem adunk, mert a tanítók csak „fordorviszketegben szenvednek” és nem az a kérelmük „jelkép célpontja”, hogy az iskolát fűtsék, hanem hogy nekik legyen lakásukon mivel tüzelni.

De nemcsak ezért vannak a gyermekek a hideg tantermekben való tartózkodásra kárthatva, hanem azért is, mert egyes illetékes nagyságok újabbán egészen szokatlan és érdekes módon gondolkoznak az iskola fűtése felől. Azt mondják ugyanis, hogy nem fűtünk, mert a tanítók óra végén úgy is kinyitják az ajtót és ablakokat s kieresztik a meleget.

Bizony ez elég furcsa okoskodás. Kár, hogy csak ősszel és tavasszal érvelnek vele, mert hiszen ezen a címen a téli fűtést is ki lehetne hozni a divatból, ami bizony elég nagy megtakarítással járna.

Ennek a furcsa okoskodásnak azonban már is érzik a hatása, mert két iskolában a központi- és Aradi-utcai iskola I. osztályában kiütött a ragályos betegség. Az egyikben a fültömirigylob, a másikban pedig a himlő. És ezek a betegségek, a hideg iskolában való

tartózkodás miatt a gyermekek közt olyan rohamosan elterjedtek, hogy az iskolák igazgatósága ezen osztályok bezáratása iránt a szükséges intézkedéseket már megtette.

A minden áron való takarékoskodással tehát elérték azt, hogy sok szegény szülőnek szereztek egy csomó orvosi és patika költséget.

A cigány is ember.

Pofonok a kántor ábrázatán.

Finoman a pofont úgy nevezik, hogy ütényrendszer. Tanítók körében: pofonomimika.

Akár milyen gyönyörűen gurgulyáz a kanári, ha nagyot csipent az ártatlan kézen, megfeddi gazdáját. Hát még a kopott vén varjunak hogyné koppintana akár ki is omlólan nagyszajú esőrére, mikor tulságosan elbizakodott hatalmaskodással esapkod minden felé. Bizony megkapja a magáét előbb-utóbb, ahonnan nem is várja.

Ez a kis előző olyan, mint a csunya asszonyon a fátyol, vagy a templomban helyenként a jőhangú orgona. Amott nem látszik ki mindjárt az ezer ránc: emitt az orgona szóban elvész a ormóttan hang, ami igen jól esik a szemnek, fülnek.

Némely történetek a névtelenség ködébe göngyölgetünk, úgy is eloszlatja a homályt a közismeret, amit az eset érdekessége növel széles vonalakban. Meg útra terel a csóri varju örök hápgósa, krakógás.

A tényleg leszámraztatott pofonokat lehet variálni. Azoknak akik nem kapták. Mert akivel szemben élvezük, annak a pofon, még ha sokad magával jelentkezik is, ott szárad egy helyen, — a képesfelen.

A pofon egyik fajtáját egy régi vice cifrázza. Valaki megkapta ezt az arcot lázba ejtő, kék-zöldre festő állapotot és kérdezte a barátját, hogy mit csináljon. A jóbarát jó tanácsot adott mondván: ha nem látta senki, tagadd el.

Az olyan pofonokat ellenben, amelyek nyilvános helyen utalványoztatnak ki, ellenszolgáltatás nélkül, nem lehet letagadni és ez olyan jól esik — sokaknak, másoknak. Hiszen néha elkél egy-két jól irányzott pofon.

A cigányokra reá térve fontos az, hogy nagy baj a száz éves maradiság. Ugyanis szükséges és célirányos tudni, hogy a zenészek ma már nem azok a lenézett, lealáztott és megalázkodó alakok, akik lenyelnek sütt egeret, esznek dögg húst és eltűnnek mindent. A cigányok is emberek ma már.

Ma már a zenészekben is van önérték és nem engedik magukat keskeny asztalon föllábra állítva balanszíroztatni. Különösen ha vastag ócsárlás zudul és vékony pénz cseppen feléjük. Ma már azt akarják derék zenészeink, hogy őket is fix fizetéses megbecsült alkalmazottaknak

mennyiséget részint a kereskedők, részint a helybeli malmok vásárolták össze méter mázsánként 21 korona 40, 21 korona 60 fillért. Itt tehát az az emelkedés 10—20 fillér, Kukorica alig volt számba vehető mennyiség; métermázsája 18 korona 40, 18 korona 60 fillérért kelt.

Ami a többi árut illeti, arról nincs mit írni, mert nem volt sem árpa, sem zab, de nem volt barompiac sem.

Aki valamit hall, megtud, vagy vele történik, ami a közönséget érdekli, közölje azonnal a „Makói Független Ujság“-al. A „Makói Független Ujság“-mindent megír, semmit se hallgat el.

Rejtvénypályázat.

Számrejtvény.

- I.
4. 1. 13. 15. 9. Dalától hangos az erdő.
 8. 6. 16. Gyermeknek kedvence étele.
 4. 15. 7. 14. 10. Ez egy kedvence női név.
 2. 17. 4. 5. 3. 2. 14. Afrikai nagy folyó.
 12. 11. Mindenütt felettünk van.
 - 1—17. Drámai költemény címe.

II.

Számítási kérdés.

Egy ember 43 darab marhát hajtott a vásárra, közöttük voltak tehén és borjú. Eladta őket összesen 4892 koronáért. Kérdés, hány darab borjút és hány darab tehenet hajtott külön-külön, ha a borjúért egyenként 54 koronát, a tehénért pedig egyenként 146 koronát kapott?

III.

Szórejtvény.

Ellentéte fénynek s csak a fénytől él,
Ha sötét van meghal. De ettől se fél. Mi az?

Megfejtők neveit lapunk a hó 23-iki számában közöljük s közöttük értékes könyvet sorsolunk ki.

A „Makói Független Ujság“-e hó 6-iki számában közölt rejtvényeink megfejtése: I. Szórejtvény: Szigetvár. 2. Számrejtvény: A családban van 3 fiú és két leány. 3. Mik ezek? — megfejtései: Egyensúly. Teherán. Helyesen fejtették meg mind a négyet: Jóó Sándor, Szirbik Ferenc, Kusz Julianna, Scheffer Ferenc, Preszmayer Jenő, Szentpéteri Sámuel, B. Papp István, Erdei Antal, Bödő Erzsike, Bálint József, Tóth Katica, Dózsa Andor, Popa János, Heeskö Lajos, Karácsonyi Dezső.

A megfejtők között kisorsolt könyvet: Dr. Conan Doyle „A délafrikai háború“ című s a „bur-háború“ tárgyú művet Scheffer Ferenc nyerte, aki azt szerkesztőségünkben átvetheti.

Asszonyok férfiak,

kik más munkára már képtelenek, a

Makói Független Ujság

árusításával pénzt kereshetnek. — Jelentkezzenek a kiadóhivatalban. (Kossuthszoborral szemben. o o o

Regény.

Szerelem a sirig

vagy (38)

Két fiatal szív szomorú végzete.

ELSŐ RÉSZ.

VI.

Ez a hír sieltette a fordulatot, mely a Jean lelkében végbe ment. Az egyszerű becsületesség, a leg-
elemibb szegényérzet azt parancsolta neki, hogy ne jelenjék meg Simone előtt, csak ha teljesen szakított Filomélával.

Este, amint a szőlőskertben találkozott a lánnyal, nyersen visszautasította ennek hízog közlekedését s rövid heves jelenet után kijelentette, hogy legjobb lesz, ha többé észre sem veszik egymást s haladnak mindketten a maguk útján. A lány haragosan távozott, Jean pedig valóságos lidércnyomástól szabadult meg.

Másnap délután az anyja karján a toroni fasor felé tartott. Aggodalom fogta el és szíve hangosan dobogott, amint Babette bevezette őket a szalonba.

Simonne fehér gyapjú ruhába öltözve jött elébök csillogó szemekkel, kitért karokkal. A varázs egy pillanat alatt működött. Élénk fekete szemei láttára, melyek reá mosolyogtak, Jean gyökeresen elszakadva érezte magát Filomélától. A varrónő kellemetlen emléke elpároigott.

Trangyon kívül, kit a chambéryi kirándulás közlékenyebbé látszott tenni, két más férfi volt a szalonban: az albertvillai bankár és egy rózsás arcú fúrge legény, vidéki vadászmezben, kit Rivaznak hívtak és aki mint mérnök nem rég települt meg Annecyben.

Abban a pillanatban, amint Jean és anyja beléptek, nagy lármával éppen egy kirándulási tervet beszéltek meg a Charbon-hegy te-
tejére.

(Folyt. köv.)

Biztosítom

hogy nem bánja meg ha finom 14 karátos arany ékszer, zseb- és modern hárfa fűő ingaórát akar venni, vagy javíttatni ha bizalommal felkeresi

Vidor Manó

műorás és ékszerész üzletét MAKÓN, Fűter. Az Otthon-kávéház mellett.

A „Makói Független Ujság“ előfizetési ára vidékre:

- Egész évre . . . 14 Kor.
- Félévre 7 Kor.
- Negyedévre . . . 3 K. 50 fill.

Teljes

Italmérési berendezések,

sörkimérő-készülékek folyékony szén-savval, vagy légnomással való üzemre pálinka-, sör- és borkimérő pultok, kimérő-csapok, vezetékek és az összes szerelvények

Dr. Wagner és társai

Budapest, IX. kerület, Tinódy-u. 3. Elsőrendű különlegességi gyártmánya. Legnagyobb gyár e szakmában.

Tessék 3. számú árjegyzékünket kérni és ismertetést egyéb gyártási ágazatainkról.

Egy tehénjárás

örökáron eladó és egy hasznóberbe kiadó.

Értekezni lehet Iritz Miksával.

Tisztelettel tudatom

Makóváros és vidéke mélyen tisztelt gyászoló közönségével, hogy a Borsy-féle

temelkezési vállalatot

Borsy Imre utóda feloszlatta és én e teljesen új felszerelést, valamint az

árúkészletet megvettem.

A többek közt rendkívül szép és száraz tölgy- és akácfa palincsokat, kereszt és fejfának való anytagot nagy mennyiségben s ezáltal eddig is a legjobban berendezett „Órangyal“ disztemelkezési vállalatot tetemesen megnagyobbítottam. Hét díszes és többrendbeli gyász-kocsijaim és megfelelő behuzatok s mindennemű ravatalozások

dijtalanul

áll a gyászoló közönség rendelkezésére. — Pontos és szolid kiszolgálás jutányos áron. Kérve a tisztelt gyászoló feleknek nagyra-becsült pártfogását.

Kiváló tisztelettel

özv. Gyurik Lajosné

az „Órangyal“ disztemelkezési vállalat tulajdonosa, Kenyérpiac. (Tókey-ház). Az üzlet átvételéből kikerülő használt boltherendezés jutányos áron eladó.

Megérkezett!

2600 méter tiszta gyapjú férfi ruha szövet, valamint nagy mennyiségű női ruha szövet, melyek mesés olcsó áráért

416 szerezhetők be az

Alkalmi áruházban.

Kossuth szoborral szemben.

Teljes szikvizgyári berendezéseket

szikvizgépeket, és az összes hozzávalókat legjobb szifonokat min. szállítanak.

Dr. Wagner és Társai

Egyesült Gyárak Részvénytársaság

Budapest, IX. Tinódy-utca 3. sz.

Legnagyobb gyár e szakmában.

Tessék 1. sz. Árjegyzékünket kérni és ismertetést egyéb gyártási ágazatainkról.

Allítsa meg

a rikkancsot és kérjen tőle egy „Makói Független Ujság“-ot megtalálja benne, amire - szükségé van. -

338 **Művész**

lehet bárki, ha nem egy nehezen kezelhető, hanem egy könnyen elsajátítható hangszert rendel magának

Wagner a „Hangszer Király“-tól, Budapest, József-körut 15. Önoktatási iskola ingyen. Gyorsjavító műhely! Kérjen nagy fényképes diszfűárjegyzéket ingyen.

